

درباره‌ی
آگوستو بوآل و سیستم ژوکر

آرمان طیران

www.ketab.ir

۱۳۹۰

www.ketab.ir

طیران، آرمان، ۱۳۵۶ -	سرشناسه:
درباره‌ی آگوستو بوآل و سیستم ژوکر/ آرمان طیران.	عنوان و نام پدیدآور:
تهران: افراز، ۱۳۹۰	وضعیت نشر:
۱۴۱ ص.	مشخصات ظاهری:
۹۷۸-۹۶۴-۲۴۳-۱۶۷-۰	شابک:
فیبا	وضعیت فهرستفروسی:
بوآل، آگوستو، ۱۹۳۱ - م.	موضوع:
Boal, Augusto	موضوع:
نمایش	موضوع:
نمایش -- جنبه‌های سیاسی	موضوع:
۷۹۲	رده‌بندی دیویی:
PN ۲۰۳۷ / ط ۹ د ۴ ۱۳۸۸	رده‌بندی کنگره:
۱۸۹۶۵۵۲	شماره کتابشناسی ملی:

انتشارات افراز

ناشر برگزیده‌ی تئاتر و ادبیات نمایشی

دفتر مرکزی و فروش: خیابان فلسطین جنوبی، خیابان وحید نظری، پست افشار، پلاک ۱، واحد ۵، تلفن: ۶۶۱۰۱۵۸۵

مرکز بخش: ۶۶۹۷۷۱۶۶

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.afrazbook.com

E-mail: info@afrazbook.com

درباره‌ی آگوستو بوآل و سیستم ژوکر آرمان طیران

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰

ویراستار: محسن صلاحی راد

طراح جلد: یاسین محمدی / آتلیه افراز

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: ترنج / تصویر / یکتافر

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

تمام حقوق این اثر محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله چاپ، فتوکپی،

انتشار الکترونیکی، فیلم، نمایش و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست

به‌جای مقدمه	۷
فصل اول	۹
شناخت‌نامه‌ی آگوستو بوآل و تئاتر سرکوب‌شدگان	۹
۱-۱- زندگی‌نامه‌ی آگوستو بوآل	۱۱
۲-۱- تئاتر سرکوب‌شدگان	۲۵
۱-۲-۱- گاه‌شمار زندگی آگوستو بوآل	۳۳
۲-۲-۱- اجراهای عمده‌ی آگوستو بوآل تا پیش از تمرکز بر روی تئاتر سرکوب‌شدگان	۳۵
فصل دوم	۳۷
بررسی شیوه‌های تئاتر سرکوب‌شدگان	۳۷
۱-۲- شیوه‌ی تئاتر روزنامه‌ای	۴۴
۲-۲- شیوه‌ی تئاتر نامرئی	۴۸
۳-۲- شیوه‌ی تئاتر میدانی (تئاتر مناظره‌ای، جدلی، شورایی) ..	۵۴
۴-۲- شیوه‌ی تئاتر تصویری	۵۹
۵-۲- شیوه‌ی تئاتر قانون‌گذار	۶۷

فصل سوم.....	۷۱
سیستم ژوکر.....	۷۱
۱-۳- کالبدشناسی سیستم ژوکر: ما همه تئاتر هستیم.....	۷۶
ویژگی‌های شاخص سیستم ژوکر.....	۸۷
دراماتیک‌سازی یک موضوع با کمک سیستم ژوکر.....	۹۸
بازتاب‌های پس از کارگاه.....	۹۹
۲-۳- تماشاگر بازیگر: مخاطب سیستم ژوکر.....	۱۰۴
۳-۳- بوآل و تئاتر دیالوگ.....	۱۲۳
مؤخره.....	۱۳۷
منابع و مآخذ.....	۱۴۱

به جای مقدمه

اگوستو بوآل^۱ نظریه پرداز، نویسنده و کارگردان برزیلی تئاتر، گونه‌ای خاص از تئاتر را به عنوان «تئاتر سرکوب‌شدگان»^۲ ابداع و معرفی کرده است. وی در چهارچوب این گونه‌ی خاص، شیوه‌هایی را نیز مطرح کرده که در این میان، «سیستم ژوکر»^۳ به تمرکز بر حضور مخاطب در فرایند اجرا از منحصربه‌فردترین این شیوه‌ها است.

در این تحقیق، ضمن معرفی بوآل و نظریه‌ها و شیوه‌های عملی او، به‌طور جامع به سیستم ژوکر پرداخته‌ایم. مهم‌ترین سؤالاتی که سعی شده در این کتاب به آن‌ها پاسخی درخور داده شود، از این قرارند:

- شیوه‌ها و نظریات بوآل در تئاتر سرکوب‌شدگان شامل چه مواردی است؟
- سیستم ژوکر چیست؟
- تماشاگر - بازیگر^۴ کیست؟

1. Boal, Augusto (1931-)
2. Theatre of the Oppressed
3. Joker System
4. Spect-Actor

- نسبت سیستم ژوکر در فرایند اجرا با تئاتر دیالوگ از دیدگاه آگوستو بوآل چگونه است؟

پاسخ این سؤالات در سه فصل به ترتیب و شرح زیر آمده است:

- فصل اول به زندگی‌نامه‌ی آگوستو بوآل و تاریخچه‌ی ابداع و ظهور تئاتر سرکوب‌شدگان می‌پردازد و به‌اجمال به سوابق اجرایی او نیز اشاره دارد.
- فصل دوم به بررسی شیوه‌های تئاتر سرکوب‌شدگان اختصاص یافته. در این فصل پنج شیوه‌ی اصلی این تئاتر به‌ترتیبی که بوآل آن‌ها را ابداع کرده، مورد بررسی قرار گرفته است.
- سرانجام فصل سوم این کتاب، تحقیقی جامع را درخصوص سیستم ژوکر ارائه می‌کند که طی آن ابتدا مکانیسم این سیستم ترسیم و سپس جایگاه مخاطب در آن و در کلیت تئاتر سرکوب‌شدگان بررسی شده است. در این فصل همچنین کالبدشکافی و تبیین مفاهیم جدیدی چون «تئاتر دیالوگ» و تفاوت آن با «تئاتر مونولوگ» از دیدگاه بوآل و مفهوم تماشاگری‌یگر صورت می‌پذیرد.

تحقیق حاضر مرهون راهنمایی، مشاوره و داوری هنرمندانه‌ی استادانم آقایان دکتر محمدرضا خاکی، دکتر مهدی‌حامد سقاییان، دکتر فرهاد مهندس‌پور، دکتر احمد کامیابی‌مسک، دکتر مسعود دلخواه و محمود صباحتی است. سپاس‌های بی‌شمارم از ایشان به پاس هر آنچه به من آموخته‌اند.

در پایان امیدوارم توانسته باشم با نیم‌نگاهی به یافته‌های نظام‌های تولید تئاتر معاصر، گامی کوچک در مسیر مطالعات گسترده‌ای بردارم که در آینده و در گستره‌ای وسیع‌تر پیش روی ما است.

آرمان طیران